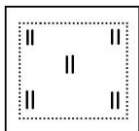

Základy topografie

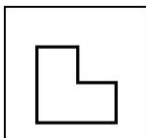
Turistické značky slouží k rychlé a snadné orientaci na mapě, pokud hledáme nějaké určité místo. Mohou pomoci napláňovat a předem sestavit zhruba vybranou trasu.

Topografické značky

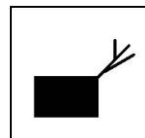
Louky

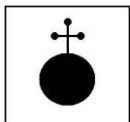
Zřícenina

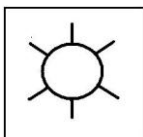
Hájovny, myslivny

Kaple

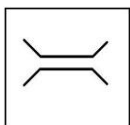
Vodní mlýny

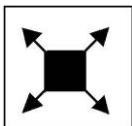
Tovární komíny

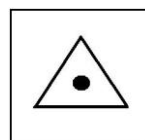
Mosty

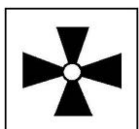
Elektrárny

Trigonometrické body

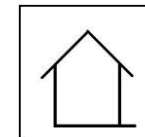
Kostel

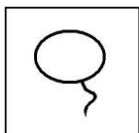
Osamělé skály

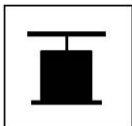
Zámek

Prameny

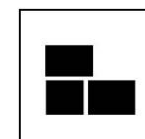
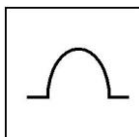

Telefonní stanice

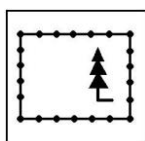

Obydlené a neobydlené budovy

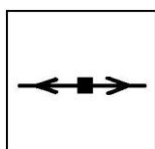
Jeskyňe

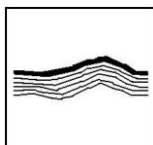
Lesy

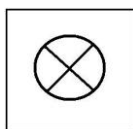
Elektrické vedení

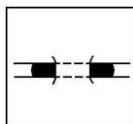
Vrstevnice

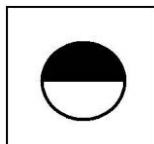
Nivelační značky

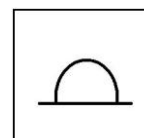
Tunely

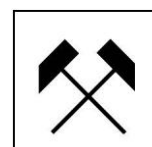
Sklady hořlavin a plynojemy

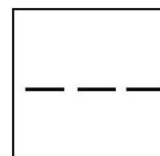
Památník

Šachty, štoly a doly v provozu

Nezpevněné lesní a polní cesty

Vrstevnice = křivka, která na mapě či v terénu spojuje body se stejnou nadmořskou výškou.

Nivelační značky = body, které slouží jako vztažné bod pro výšková měření. U každého bodu je evidována nadmořská výška v metrech (v Česku ke střední hladině moře Baltského).

Trigonometrické body = vrcholy trojúhelníkové (trigonometrické) soustavy. Tyto body jsou v terénu stabilizovány např. povrchovou značkou (kamennými hranoly, kovovým cepem) a podzemním značením (skleněná či kamenná deska). Nejdůležitější z nich jsou zvýrazněny (např., pilíře, věže). Každý trigonometrický bod má svůj list, kde jsou k němu vedeny všechny důležité informace. Trigonometrickou soustavou je rozděleno celé území naší republiky.

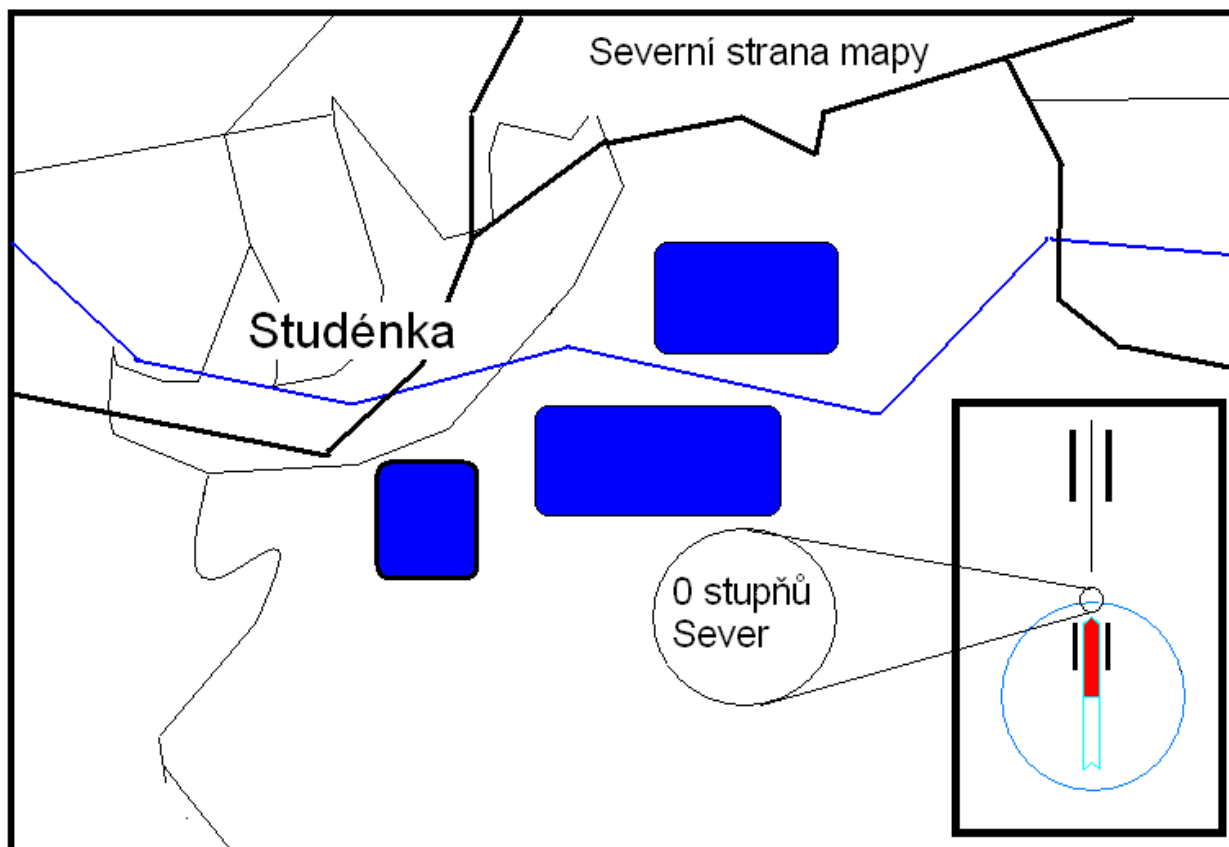
NÁZVY MAPOVÝCH ZNAČEK

PRO MLADŠÍ KATEGORII JE URČENO POUZE PRVNÍCH 15 TOPOGR. ZNAČEK.

1. louky	16. trigonometrické body
2. mosty	17. obydlené a neobydlené budovy
3. prameny	18. elektrické vedení
4. kaple	19. vrstevnice
5. kostel	20. tunely
6. jeskyně	21. památník
7. zřícenina	22. nivelační značky
8. elektrárny	23. sklady hořlavin a plynojemy
9. telefonní stanice	24. šachty, štoly a doly v provozu
10. vodní mlýny	25. nezpevněné lesní a polní cesty
11. osamělé skály	
12. hájovny, myslivny	
13. tovární komíny	
14. zámek	
15. lesy	

1 	2 	3 	4 	5
6 	7 	8 	9 	10
11 	12 	13 	14 	15
16 	17 	18 	19 	20
21 	22 	23 	24 	25

Orientace mapy pomocí buzoly

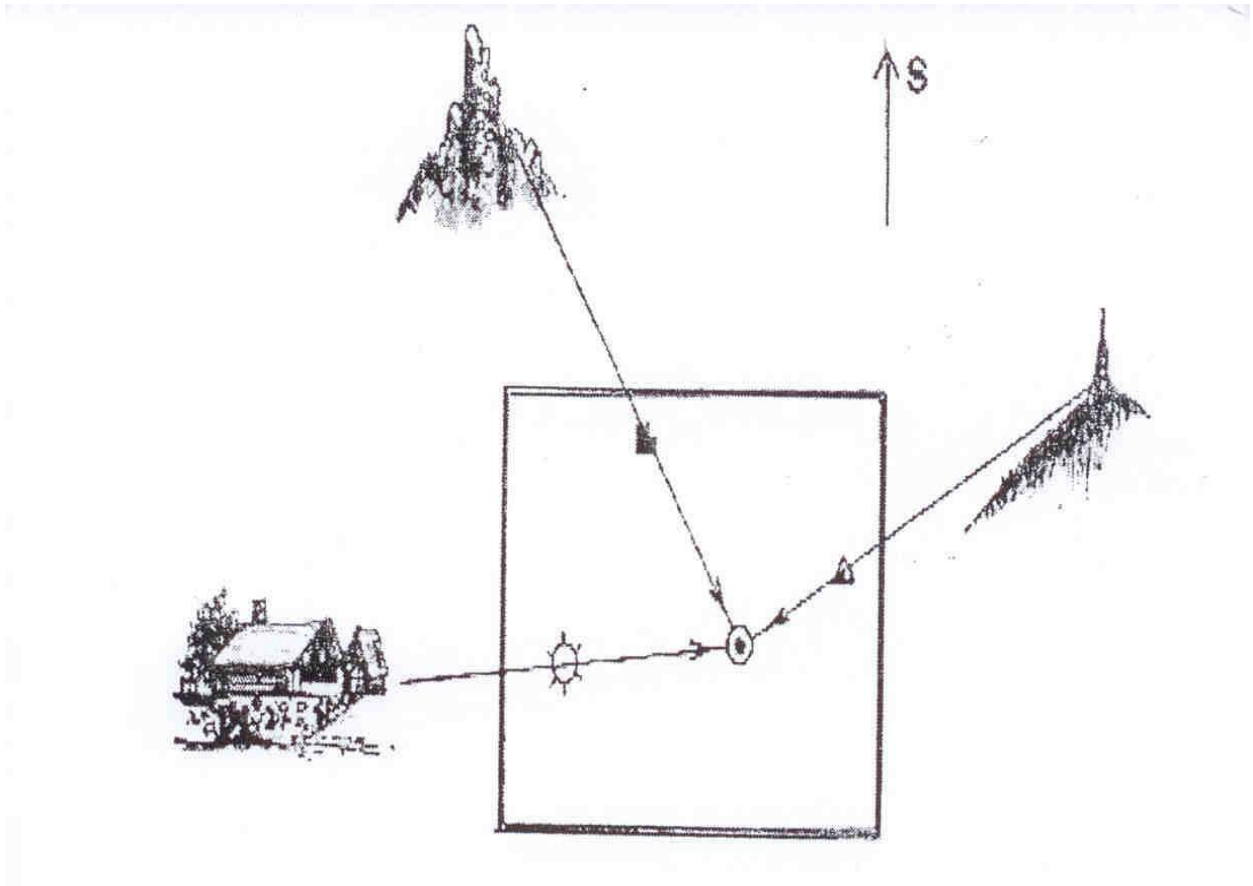
Postup:

- 1) Na buzole si nastavíme **značku severu N** proti indexové rýsce, vyryté ve středu nosné desky
- 2) Mapu položíme na vodorovnou podložku a zjistíme, kam ukazuje **sever na mapě**
- 3) Buzolu umístíme do rohu mapy tak, aby záměrné zařízení buzoly směřovalo **k severu na mapě** (obvykle horní okraj mapy)
- 4) Poté mapou i s buzolou otáčíme, dokud se označený sever na magnetce nebude krýt se severem na stupnici úhlového kruhu buzoly.

Určení vlastního stanoviště na mapě

- v terénu se může stát, že budeme mít mapu terénu, ale nebudeme přesně vědět, v jakém bodě na mapě se právě nacházíme. Jak v takové situaci postupujeme?

- 1) nalezneme místo, ze které je dobrý výhled do okolí
- 2) snažíme se porovnat mapu s krajinou - vytipujeme si alespoň 3 dobře viditelné orientační objekty (zámek, zřícenina, myslivna, elektrárna, atd.) a tyto objekty nalezneme na mapě
- 3) mapu zorientujeme = položíme ji na zem a natočíme ji tak, aby objekty zakreslené v mapě kopírovaly skutečnost
- 4) na orientovanou, vodorovně položenou mapu položíme k jednotlivým objektům tužky (nebo stébla trávy, rovné větvičky apod.) a pohybujeme s nimi tak, až se nám v jednom místě protnou - to je místo, kde se nacházíme.

Určení světových stran jinými způsoby než buzolou

- **Podle Slunce s pomocí hodinek (svítí-li zrovna ☺)**

Hodinky musí ukazovat správný čas a musí být ručičkové!

Otáčíme hodinky ve vodorovné poloze, až malá ručička směřuje ke Slunci. Úhel mezi tímto směrem a dvanáctkou rozpůlíme. Osa úhlu určuje směr sever - jih. Nejpřesnější je tato metoda v zimě, až o 25% se můžeme zmýlit v létě.

- **Podle Polárky - při jasné noci**

Polárka je poslední hvězdou oje Malého vozu (na obloze najdeme Velký vůz a vzdálenost jeho zadní hrany prodloužíme 5x směrem nahoru - tam by měla být Polárka). Polárka je na obloze stále na stejném místě v každém ročním období a ukazuje směr na sever.

- **Podle kůry osaměle stojících stromů**

Na severozápadní straně bývá porostlá mechem a lišejníkem, větve zde bývají kratší a ošlehané větrem.

- **Podle let na pařezu**

Na severu jsou léta na pařezu hustější, protože dřevo vlivem slunečních paprsků a jejich tepla roste rychleji

- **Další způsoby**

Sníh se drží vždy déle na severní straně

Mraveniště ze severozápadu bývá kratší a příkré, obvykle je chráněno kamenem, stromem nebo pařezem. Z jihu naopak bývá strana mraveniště delší a pozvolná

Vinice bývají zakládány na jižních svazích (Jižní Morava)

Úly bývají otevřeny na jih

Katolické kostely mívají hlavní vchod a věž zpravidla na západní straně

Azimut viditelného bodu

Azimut = pochodový úhel (úhel, který svírá pochodový směr, příp. přímka zaměřená na cílový bod, se směrem na sever)

Azimut se měří ve **STUPNÍCH** a vždy ve směru hodinových ručiček

Jak se měří azimut?

Vezmeme buzolu, postavíme se čelem k vytipovanému objektu (cílovému bodu) a buzolu si položíme vodorovně na dlaň tak, abychom vytipovaný bod viděli podél záměrné hrany buzoly. Poté otáčíme celým kruhovým pouzdem buzoly tak, aby severní konec magnetky směřoval k rysce s označením 0°. Hodnota azimutu je na stupni proti indexové rysce.

